

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

BARNE-, LIKESTILLINGS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET	
INKLUDERINGSDEPARTEMENTET	
Arkivkord:	32/16
Dato:	10/11
Saksnr:	20100613-022

Deres ref.
201003954-/KSSS

Vår ref.
201011987-UA/TJU

Dato
7.1.2011

Høring - Forslag om vigselfrett på norskregistrerte skip

Vi viser til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets brev 11. november 2010 med vedlegg.

Justisdepartementet har følgende merknader:

Justisdepartementet er skeptisk til forslaget om å gi skipsførere på norskregistrerte skip vigselfrett. Vigselfrett er en offentligrettslig tjenestehandling, og vi er i tvil om det reelle behovet for å tildele skipsførere slik myndighet.

Vi har merket oss at det i den foreslåtte endringen i ekteskapsloven § 12 første ledd ny bokstav e er satt som vilkår at skipet må ha et *behov* for vigselfrett for å få den tildelt. Forslaget om vigselfrett for skipsførere er begrunnet ut fra næringspolitiske hensyn, og det er vist til at det blant annet for cruiseskip eid av Royal Caribbean Cruises Ltd (RCCL) kan være av interesse å få adgang til å tilby ekteskapsinngåelser på sine seilinger. Det kan imidlertid vanskelig legges til grunn at det derved vil foreligge et behov i rettslig forstand for at det enkelte skip skal kunne vigselfe.

Det kan selvsagt reises spørsmål om flere private aktører bør få vigselfkompetanse. Men dette bør i så fall utredes ut fra et bredere perspektiv enn ett rederis behov. Det er sannsynlig at flere norske aktører i reiselivsbransjen ut fra økonomiske og konkurransemessige hensyn kan ha interesse av en slik kompetanse. Men en vurdering av om en slik allmenngjøring av vigselfkompetansen er ønskelig, bør etter vårt syn ta utgangspunkt i en bredere vurdering av samfunnets behov, og ikke i (private/utenlandske) næringsinteresser alene.

Man har allerede en hjemmel i ekteskapsloven § 12 første ledd bokstav d som gir adgang til å oppnevne særskilt vigsler der det er behov for dette på grunn av lange avstander eller av andre grunner. Etter vårt syn er denne hjemmelen tilstrekkelig til å ivareta samfunnets egentlige behov på dette området.

Om Barne- og likestillingsdepartementet likevel velger å gå videre med forslaget, vil vi peke på viktigheten av at det blir stilt krav om tilknytning til Norge for å kunne inngå ekteskap på et norskregistrert skip. Ekteskapet skaper en rekke rettigheter og plikter. Det er uheldig for partene å inngå et ekteskap etter den norske ekteskapsloven om denne ekteskapsinngåelsen ikke er gyldig i det landet paret planlegger å bosette seg i etter vielsen. Regler som setter krav til parets tilknytning til Norge, reduserer slike problemer. Sammenhengen i regelverket tilsier at det bør stilles de samme krav til tilknytning til riket som det gjøres ellers i lovgivningen der vigselen foretas utenfor Norge.

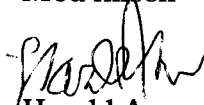
I punkt 4.5 i høringsnotatet behandles spørsmålet om stedlig kompetanse og i punkt 3.5 omtales ugyldighet. Etter vårt syn kan man ikke uten videre trekke paralleller mellom tilfeller der vigselsmannen foretar vigsel utenfor sitt distrikt, men i Norge, og tilfeller der vigselen foretas utenfor Norge, for eksempel på en annen stats strand. I det siste tilfellet er man etter vårt skjønn nærmere situasjonen som omtales i NOU 1986: 2 Innstilling til ny ekteskapslov del 1 på side 66 hvor det uttales:

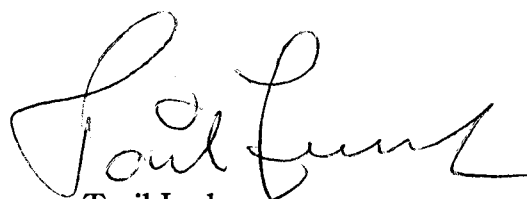
”En vigsel er uten virkning dersom den er foretatt av myndighet som ikke kan foreta vigsler, (...) Bestemmelsen innebærer at ekteskap er ugyldig dersom vigsel er foretatt av en person som overhodet ikke har vigselsmyndighet.”

Det er etter vårt syn behov for en nærmere vurdering før man konkluderer med at slik kompetansemangel ikke vil medføre ugyldighet.

For å unngå slike mulige konsekvenser kan det vurderes å stille krav i lov eller forskrift om at skipet skal protokollere hvor vigselen finner sted. En slik protokollering bør vise både om vigselen skjer om bord og hvor skipet befinner seg på dette tidspunktet.

Med hilsen

Harald Aass
fagdirektør

Toril Juul
seniorrådgiver